

Nr 8.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 9 § 1 mom. förordningen den 20 juni 1941 (nr 577) angående bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur; given Drottningholms slott den 30 december 1948.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 9 § 1 mom. förordningen den 20 juni 1941 (nr 577) angående bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur.

GUSTAF.

G. E. Sträng.

Propositionens innehåll.

I propositionen föreslås upphävande av nu gällande föreskrift att ersättning till ägare av nedslaktat djur utgår endast om han innehaft djuret sedan minst sextio dagar.

Förslag
till
Förordning
om ändrad lydelse av 9 § 1 mom. förordningen den 20 juni 1941
(nr 577) angående bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur.

Härigenom förordnas, att 9 § 1 mom. förordningen den 20 juni 1941 angående bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur skall erhålla följande ändrade lydelse.

(Gällande lydelse.)

9 §.

1 mom. Har, under iakttagande av vad i 5 § föreskrivits, nötkreatur blivit nedslaktat, är ägaren av djuret berättigad att av statsmedel erhålla ersättning som, där ej Kungl. Maj:t finner skäl för visst fall medgiva högre gottgörelse, utgår med etthundra kronor eller om djuret är under ett års ålder med femtio kronor. Ersättning utgår dock endast under förutsättning *dels* att djuret nedslaktats å offentligt slakthus eller å kontrollslakteri eller att det nedslaktade djurets ena öra med vidsittande slaktmärke insändes till vederbörande veterinär *dels ock att den som framställer begäran om ersättning innehaft det nedslaktade djuret sedan minst sextio dagar.* Har nötkreatur nedslaktats senare än enligt vad i 5 § är föreskrivet, må ersättning likväl utgå, om dröjsmålet med nedslaktningen föranletts av omständigheter över vilka djurägaren icke råder. Djurägare må förfoga över köttet av nedslaktat djur i den mån det ej strider mot eljest gällande bestämmelser.

(Föreslagen lydelse.)

9 §.

1 mom. Har, under iakttagande av vad i 5 § föreskrivits, nötkreatur blivit nedslaktat, är ägaren av djuret berättigad att av statsmedel erhålla ersättning som, där ej Kungl. Maj:t finner skäl för visst fall medgiva högre gottgörelse, utgår med etthundra kronor eller om djuret är under ett års ålder med femtio kronor. Ersättning utgår dock endast under förutsättning att djuret nedslaktats å offentligt slakthus eller å kontrollslakteri eller att det nedslaktade djurets ena öra med vidsittande slaktmärke insändes till vederbörande veterinär. Har nötkreatur nedslaktats senare än enligt vad i 5 § är föreskrivet, må ersättning likväl utgå, om dröjsmålet med nedslaktningen föranletts av omständigheter över vilka djurägaren icke råder. Djurägare må förfoga över köttet av nedslaktat djur i den mån det ej strider mot eljest gällande bestämmelser.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Drottningholms slott den 30 december 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sträng, följande.

Enligt förordningen den 20 juni 1941 (nr 577) angående bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur gälla särskilda bestämmelser för sådana delar av landet, som enligt beslut av veterinärstyrelsen äro att anse som s. k. tuberkulosfria områden. Till dylikt område må sålunda nötkreatur icke införas utan veterinärstyrelsens tillstånd annat än från område, som likaledes förklarats tuberkulosfritt. Viss kontroll utövas också över djur, som redan finnas inom området. Bl. a. anordnar veterinärstyrelsen varje år planmässiga tuberkulinundersökningar. Sådan undersökning skall även eljest verkställas så snart misstanke om tuberkulos uppkommit. Nötkreatur som reagerar vid undersökning med tuberkulin eller eljest efter undersökning funnits behäftat med tuberkulos skall enligt 5 § nedslaktas inom viss kort tid efter det djurägaren erhållit kännedom om undersökningens resultat. Under vissa i paragrafen angivna förutsättningar kan dessutom veterinärstyrelsen förordna att även icke reagerande djur i samma besättning skola nedslaktas.

Djurägare som på grund av bestämmelserna i 5 § nödgats nedslakta nötkreatur äger i princip själv förfoga över djurets kött. Han är därjämte, enligt 9 § 1 mom., berättigad att av statsmedel erhålla ersättning, som i regel skall utgöra etthundra kronor eller, om djuret är under ett års ålder, femtio kronor. Ersättning utgår dock endast under förutsättning att han innehaft djuret sedan minst sextio dagar. Ansökan om ersättning göres hos veterinärstyrelsen.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 januari 1948 har *veterinärstyrelsen* hemställt om upphävande av föreskriften att ersättning icke må utgå med mindre sökanden innehaft djuret sedan minst sextio dagar.

Styrelsen har därvid anfört, att till grund för bestämmelsen torde ha legat en önskan att hindra att någon uppköpte tuberkulösa djur i avsikt att sedermera, efter tuberkulinundersökning och nedslaktning, utfå extra ersättning för desamma av statsmedel. Stadgandet syntes emellertid ha huvudsakligen teoretiskt intresse. Förfarandet kunde nämligen tänkas bliva lönande endast om det praktiserades omedelbart innan friförklaring av visst område trätt i kraft. Vidare torde man enligt styrelsens uppfattning såsom

orättmätig få betrakta allenast ersättning som utginge för djur, inköpta från annat område än sådant som köparen haft anledning förmoda snart skulle komma att förklaras tuberkulosfritt. Om inköp skett inom område som förväntades bli eller redan blivit förklarat tuberkulosfritt, vore det nämligen ur det allmännas synpunkt skäligen likgiltigt om slaktersättningen utginge till den ene eller den andre djurägaren. Styrelsen hade sig icke bekant något fall, där försök gjorts att utfå ersättning för inköpta, tuberkulosmittade djur. Å andra sidan kunde ifrågavarande stadgande medföra stort men för en inom tuberkulosfritt område bosatt djurägare som — ovetande om att hans besättning blivit infekterad av tuberkulos — inköpte friska djur till besättningen. Om denna undersöktes inom sextio dagar från köpet samt de inköpta djuren måste nedslaktas, vore ju djurägaren med nuvarande lydelse av 9 § 1 mom. icke berättigad till ersättning. Det hade också inträffat att styrelsen i fall som nu angivits nödgats vägra djurägare ersättning. Till Kungl. Maj:t ingiven ansökan om ersättning för att täcka förlusten hade emellertid då bifallits. Följderna av sextio-dagarsregeln vore så mycket mindre tillfredsställande som den veterinär vilken verkställde tuberkulinundersökning i vanliga fall hade endast djurägarens egna uppgifter att lita till beträffande frågan, huruvida inköp skett till besättningen och vid vilken tidpunkt de ägt rum. En lantbrukare som ärligt uppgåve att inköp av nötkreatur verkställts inom sextio dagar från undersökningen kunde således komma i sämre ställning än den som förtege sådant köp.

Över veterinärstyrelsens framställning ha efter remiss yttranden avgivits av statskontoret, lantbruksstyrelsen, Riksförbundet landsbygdens folk och Sveriges lantbruksförbund, vilka alla tillstyrkt bifall till densamma.

Departementschefen. Den i 9 § 1 mom. förordningen angående bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur meddelade föreskriften, att ersättning till ägare av slaktat djur utgår endast under förutsättning att han innehaft djuret sedan minst sextio dagar, har såsom framgått av det förut anförda visat sig stundom leda till otillfredsställande resultat. Med hänsyn härtill och då stadgandet i praktiken torde sakna betydelse från statsfinansiell synpunkt, delar jag veterinärstyrelsens och remissinstansernas åsikt att bestämmelsen bör upphöra att gälla. Jag har därför låtit inom jordbruksdepartementet utarbeta förslag till *förordning om ändrad lydelse av 9 § 1 mom. förordningen den 20 juni 1941 (nr 577) angående bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur.*

Föredraganden hemställer härefter, att nämnda författningsförslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Gunnar Eklund.